



Utenfor. Kværnerdalen barnehage i Oslo blir landets største barnehage. Arkitekturmessig er den også en av landets mest spennende.

Spennsting

barnehagegigant

**450 barn i tre kontorblokker fra 80-tallet.
Hvordan har resultatet blitt?**

– Vi er fornøyde, og føler at barnehagen er godt løst. Lokalene tar vare på det intime, og sikrer at hvert enkelt barn blir sett, sier enhetsleder i Kværnerdalen barnehage, Gry Merethe Lutro.

En måned er gått siden det som etter hvert skal bli Norges største barnehage åpnet dørene. 80 barn er foreløpig på plass i den ferdige delen av Kværnerdalen. Når byggetrinn 2 står klar i august, skal barnehagen romme hele 450 barn.

Ombygde kontorlokaler. Utgangspunktet for Kværnerdalen var tre treetasjes kontorblokker på ca. 10.000 kvm. Arkitektkontoret Nav arkitekt ble leid inn for å tegne klossene om til en barnehage skapt på barns premisser.

Det er ett og et halvt år siden ombyggingen av Kværnerdalen startet, og fortsatt er uteområdet en byggeplass. På den ferdigstilte

delen kan imidlertid barnehagens nye fasade skimtes. Selvlýsende flater som genererer varme gir et nesten futuristisk inntrykk for barn og forbigående.

Også innvendig er deler av barnehagen helt ferdig. Her har både tak og vegger blitt skrelt av og satt opp på nytt.

Kværnerdalen er delt opp i nesten identiske «soner» som er fysisk helt adskilte fra hverandre. I alt sju soner er fordelt på byggets tre etasjer. Hver sone har plass til 90 barn og 15 ansatte. En teamleder har ansvar for hver sone.

– Dette gjør at vi i praksis fungerer som sju adskilte barnehager, hvor teamlederen er «styrer». Verken barn eller foreldre skal få inntrykk av å være i et bygg med mer enn 90 barn. De forholder seg bare til sin sone, sier Lutro.





Panoramautsikt. Fra vinduer i temarommene har barn og voksne i Kværnerdalen panoramautsikt ut over bydelen.



Utnytter utelyset. Fra store vindusflater i tak og vegger faller lyset ned og gir et naturlig lys i Generatoren, en av sonene i Kværnerdalen barnehage.

« **Basebarnehage.** Kværnerdalen er en basebarnehage, og hver sone er dermed delt opp i fire baser. Basene har sitt utgangspunkt i hver sin såkalte kokong, men deler leke- og oppholdsareal.

På den ene siden vender kokongene inn mot kjøkkenet og spiserommet, som er et samlende punkt i hver sone. På yttersiden vender de ut mot ulike temarom bygget som hager, hvor barna fra de ulike basene kan besøke hverandre.

Teamleder i sonen som har fått navnet Generatoren, Stein Are Sellevoll-Klubbenes, er svært fornøyd med denne romløsningen.

– Min erfaring fra barnehager er at de er veldig rektangulære, med mange korridorer. Denne løsningen gjør barnehagen veldig oversiktig. Du kan for eksempel stå på kjøkkenet å ha oversikt over alle fire kokongene samtidig, sier Sellevoll-Klubbenes.

– Mens kokongen er det trygge stedet, der hvor vi skal finne barna igjen hvis de er leie seg, er temarommene hagene hvor barna kan utforske. Barna velger selv hvor de vil leke i de ulike rommene. Vil de konstruere, leke fritt eller tegne? Samtidig kan vi forandre temarommens utseende og innhold etter barnas ønsker, forklarer han entusiastisk.

Spesialrom. Kværnerdalen har få dører som kan lukkes innenfor hver enkelt sone, og barna kan fritt spasere fra rom til rom. Tanken er at det skal være få fysiske sperrer i barnehagen.

– I stedet satser vi på å bruke lys for å styre aktiviteten. Vi har tro på at lyse/mørke rom er bedre for å lage sperrer enn stengte dører. Samtidig vil vi la barna bestemme hvor det skal være lyst og mørkt, sier Sellevoll-Klubbenes.

I tillegg til temarommene i hver sone, kan Kværnerdalen også skryte av andre spesialrom skreddersydd for barneaktivitet. Gymsal, vannlekerom, bibliotek og dramasal har fått plass i barnehagens underetasje. Disse er felles for hele barnehagen.

– Vi er ganske mange som skal dele disse rommene, og det krever litt ekstra planlegging i forhold til hvordan man skal benytte arealet. Men vi tror nok vi skal få utnyttet fasilitetene på en god måte, sier Lutro og Sellevoll-Klubbenes.

Uteområde på tak. Også bruk av utearealet må planlegges bedre enn i en mindre barnehage. De to barnehagerepresentantene lover at 450 barn aldri skal være på det samme uteområdet samtidig.

– De ulike gruppene skal være ute til forskjellige tider. Vi er



Tilrettelagt for IKT.

Kværnerdalen tar sikte på å være en hundre prosent papirløs barnehage. Bruk av data står sentralt i barnehagens kommunikasjon.

Lesekrok.

I kjelleren har barnehagen eget bibliotek med leseskrokk. I bakgrunnen ligger personalets pauserom.





Inni den trygge basen. Kokongen er et trygt tilholdssted som de ikke deler med de andre barna. På baksiden vender kokongene ut mot «hager» hvor barna kan treffe på andre barn.



dessuten heldige, og har gode turmuligheter i området. Vi er omkranset av flere parker i tillegg til at vi ikke ligger langt fra t-banen. Det er det viktig å benytte seg av, tror de to.

Fordi landskapet i utgangspunktet er for bratt til å fungere som utelekeområde, jevnes hele området utenfor Kværnerdalen ut. Når det står ferdig skal naturlig beplantning skape delvis adskilte hager også ute. Hagene nærmest barnehagebygget skal være for de minste.

For å få nok utelekeareal, lages det også uteområder på taket. Under uteområdet på bakkenivå skal det i tillegg bygges en garasje, slik at foreldrene som leverer og henter barna sine ikke skal belaste gatene rundt barnehagen.

Krever adgangskort. Et av de selvsagte argumentene mot barnehager på Kværnerdalens størrelse, er at det kan være vanskelig å ivareta sikkerheten under så store forhold. Men ifølge Lutro er alle forhåndsregler tatt i ombyggingen.

– Det har blitt tenkt mye på sikkerhet i planleggingen av barnehagen, og alt det som kan legges inn i et bygg forebyggende og sikkerhetsmessig er lagt inn. I forhold til brann vil det blant annet si få dører, oversiktlige lokaler, trapper fra



Til aktiviteter. Det er et kjøkken i hver sone, og de brukes i pedagogisk øyemed. Kværnerdalen har ingen storkjøkkenløsning. To dager i uken serveres varm mat, som barnehagen får levert fra et cateringfirma.



Fornøyde ledere. Enhetsleder Gry Merethe Lutro og teamleder Stein Are Sellevoll-Klubbenes er fornøyde med løsningen i Kværnerdalen barnehage. – En dynamisk barnehage, mener de.

fakta

Kværnerdalen barnehage

- Åpnet 4. januar 2010
- Ligger i bydel Gamle Oslo.
- Har i første omgang åpnet med 110 barnehageplasser
- Andre og siste byggetrinn åpner i august.
- Når hele barnehagen står ferdig skal den romme 450 små og store barn – eller 594 såkalte ekvivalenter
- I alt 111 ansatte
- 4000 kvm leke- og oppholdsareal, pluss 6700 kvm gulvareal
- 12.000 kvm uteområde
- Et av foreløpig tre vedtatte barnehageprosjekter i Oslo, som når de står ferdige skal romme nærmere 500 barn hver.

fem favoritter

barnehage.no ba Gry Merethe Lutro, og Stein Are Sellevoll-Klubbenes velge hva de er mest fornøyd med i Kværnerdalen barnehage. Dette valgte de:

- 1 Kjøkkenområdet**
Plassert i hjertet av hver sone og med utsikt til alle fire kokongene, er kjøkkenet en integrert del av helheten. Alt springer ut fra kjøkkenet og fellesrommet.
- 2 IKT-satsingen**
Det er lagt til rette for at både ansatte, barn og foreldre i Kværnerdalen skal bruke IKT.
- 3 Organisk barnehage**
Det er få firkantede former i barnehagen. Arkitektene har vektlagt ovale vegger og runde rom. Rommene trigger fantasien og inviterer til medvirkning. Et åpent og tilgjengelig lokale gjør at barna kan få utfolde seg der de ønsker.
- 4 Støydempende lokaler**
Hele barnehagen er gjennomarbeidet i forhold til støy. Tak, vegger, vinduer og utvendige flater er valgt i støydempende materialer. Til tross for at Kværnerdalen ligger like ved flytogets linjer, hører de ingenting av denne trafikken.
- 5 Fleksibilitet**
Det meste av inventaret er mobilt og på hjul. Det gjør de lette å flytte på, og på den måten kan man enkelt endre rommene. Rommene kan vokse med barna.



Runde former. Det er få hjørner og kanter i Kværnerdalen barnehage. Den ovale formen er gjennomgående.



Flyttbart inventar. Temarommene er utstyrt med mobilt inventar.

« hver sone, brannsikre rom mellom sonene og sprinklingsanlegg, sier hun.

Videoovervåkning av de tre inngangspartiene og adgangskort for å komme inn er andre sikkerhetstiltak som har blitt gjort.

– Vi har nylig fått montert opp kortlesere, og ansatte og foresatte må ha kort for å komme inn hoveddøren, tydeliggjør enhetslederen.

Virtuell barnehage. Kværnerdalen tar sikte på å være landets mest innovative og nytenkende barnehage. Dette gjelder også med tanke på bruk av IKT.

Målsettingen er at data og internett skal erstatte alt av papir. Barnehagen satser på e-postutsendelser til foreldre, intranett for de ansatte og digitale skjermer for dagsrapporter og nyheter.

– Hver sone har fått montert opp sin egen info-skjerm som foreldrene går forbi når de kommer inn i



tips oss

Vet du om et nytt, flott barnehagebygg barnehage.no bør presentere? Send en e-post til frode@pbl.no eller ring 755 66 755.

Barnehagens 1. etasje.



Barnehagens 2. etasje.



Oppdrag:

Prioritere PBL

Område:

Leker • Forming • Møbler
Pedagogiske læremidler
Sykler • Lekeapparater
Friluftsliv • Barnevogner

Mål:

Et bredt sortiment med høy kvalitet og gode priser i tillegg til engasjerende service!

Kontakt

oss gjerne:

Lekolar AS
Tlf 33 72 98 00
info@lekolar.no
www.lekolar.no



PRIVATE BARNEHAGERS
LANDSFORBUND

Lekolar

barnehagen. Her skal vi blant annet legge ut rapporter, bilder, bursdager og oversikt over nye barn. På den måten er vi også en miljøvennlig barnehage, sier Sellevoll-Klubbenes.

Barnehagen har opprettet sin egen Facebook-gruppe, og som en av få kommunale barnehager i Oslo, skal Kværnerdalen også ha en egen nettside.

– Det gjør vi for at folk skal kunne bli kjent med oss, se hva vi står for, og ikke bare gå ut i fra at vi er en kjempestor barnehage, sier Lutro.

– Men ser dere ingen ulemper med en så stor barnehage?

– Dette er en like ideell måte å drive barnehage på som en hvilken som helst annen, og et fint supplement til resten av Oslos barnehetstilbud. Jeg syntes også at 450 barn i en barnehage hørtes ut som galskap. Men det er overhodet ikke slik barnehagen har blitt. Vi er sju barnehager i en, svarer enhetslederen.

Barnehagens 3. etasje.



Arkitektens kommentar

Da Nav arkitekter skulle tegne Kværnerdalen barnehage, hadde de allerede et bygg og forholde seg til. Daglig leder **Per Arne Bjørnstad** betegner prosessen som utfordrende, men ikke vanskelig.

– Utgangspunktet for Kværnerdalen var en ganske gitt bygningskropp på sju identiske, kvadratiske areal. Tanken vår var å bryte med den rigide strukturen som bygningen representerer, og skape spennende rom og mellomrom for barna ved hjelp av fysiske strukturer. Det synes jeg vi har lyktes med, sier Bjørnstad.

Han er spesielt fornøyd med basenes — eller kokongenes — plassering midt i lokalet, på den ene siden med åpning til barnehagens hjerte og fellesareal, på den andre mot hagene og lyset utenfra.

– Her kan barna både få utløp for energi og hente ro, uten at det forstyrres av helheten i barnehagen. Ved at kokongene, som er møte-



punktet, ligger så langt inne i lokalet, inviteres man lengre inn i barnehagen. Fingardobene er lagt til kokongene, og slik oppfordres foreldrene til å komme hit.

Nav arkitekter har også tegnet Oslo andre gigantbarne-

hage, Margarinfabrikken, som åpner i løpet av året. Arbeidet med de to barnehagene kan på mange måter betegnes som nybrottsarbeid, siden det ikke noen gang tidligere er laget barnehager i lignende størrelsesskala.

– Vi har ikke hatt noen andre kilder å hente inspirasjon fra, bortsett fra en organisasjonsplan over hvordan en basebarnehage kan se ut. Vi har måttet sett med friske øyne hvordan en fremtidens barnehage kan fortone seg. Men vi er fornøyd med at vi har vært samstemte med pedagoger, brukere og entreprenører om at dette har vært veien å gå, sier Bjørnstad.

SKAPENDE LÆRING (2007-2010)



Kunnskapsdepartementets strategiplan for kunst og kultur i opplæringen, *Skapende læring* er i en avsluttende fase. Senteret vil gjennom året 2010 ferdigstille flere av tiltakene.

Rapporter, undersøkelser og annet relevant informasjon tilknyttet tiltakene er tilgjengelig på senterets websider: kunstkultursenteret.no

Her kan du også finne og legge ut gode eksempler på kunst og kultur i opplæringen.

Lykke til med kunst- og kulturarbeidet i det nye året!

Rådgivende, aktuell og tilstede for kunstfagene i utdanningen
Visuell kunst Scenekunst Musikk Litteratur Kulturarv Digitale uttrykk Tverrfaglige prosjekter